

BOOM
VAN HET JAAR
2011

De schijnbeuk, de krent en de kornoelje; jullie kunnen het dak op!

De toekomst van de stadsboom ligt boven maaiveld. Meervoudig grondgebruik is de oplossing voor een leefbare, groene stad. Op en onder maaiveld is de beschikbare ruimte schaars, heel schaars en dus duur. Als compensatie voor en aanvulling op het beperkte groen dat nog wel mogelijk is op straatniveau, kunnen gevels en daken van gebouwen ingegroend worden. Er zijn ook de nodige subsidiemogelijkheden voor dak- en gevelgroen beschikbaar en zo wordt deze ontwikkeling steeds vaker toegepast met behulp van beplanting die ertegen bestand is: 'Je kan het dak op'.

Auteur: Jan P. Mauritz

In het kader van het themajaar 2011 'Bomen op daken' is door Plant Publicity Holland (PPH) in samenwerking met o.a. de begeleidingscommissie van het *Gebruikswaardeonderzoek laanbomen* een poster samengesteld met bomen die geschikt zijn voor toepassing op groene daken. De winnaar van een groep bomen is uitgeroepen tot de boom van het jaar 2011; de *Nothofagus antarctica*, of met zijn Nederlandse naam: de schijnbeuk. Naast deze boom staat er nog een zestal bomen op de poster, te weten;

- *Pyrus salicifolia* 'Pendula'
- *Amelanchier lamarckii*
- *Pinus nigra* subsp. *nigra*
- *Taxus baccata*
- *Betula utilis* 'Doorenbos'
- *Cornus mas*

Heel veel informatie over groen op daken, systemen, voordelen voor het klimaat, aanleg en onderhoud, plantlijsten, voorbeelden en nog veel meer, is te vinden in de in oktober 2010 verschenen brochure *Dak en Gevel Groen*, verkrijgbaar bij de PPH in Boskoop (www.pph.nl). In deze brochure staan ook uitvoerige beplantingslijsten van onder meer bomen,

heesters en vaste planten die het meest geschikt zijn voor dakgroen. Dus veel meer dan alleen de bomen op de poster, waarop vanwege van de overzichtelijkheid slechts een kleine selectie van de bruikbare bomen staat afgebeeld. De selectie van de beplanting is gebaseerd op zoveel mogelijk relevante aspecten, zoals grootte, zontolerantie, waterbehoefte, wortelgroei, schade van de wortels en effect op luchtvervuiling. Maar ook praktische punten als verkrijgbaarheid en afbeeldingen zijn erin opgenomen. Dit maakt de brochure ook voor kwekers, ontwerpers en aanlegbedrijven van dak- en gevelgroen zeer interessant en bruikbaar én voor de consument, vanwege de subsidiemogelijkheden, betaalbaar. Ik stel u de zeven bomen van de poster voor en begin met een uitgebreide beschrijving van de winnaar:

Nothofagus antarctica

Binnen de systematische indeling van het Regnum vegetabile - het Plantenrijk - behoort het geslacht *Nothofagus* tot de Orde van de *Fagales* en daarbinnen tot de familie van de *Fagaceae* of *Cupuliferae* (cupula = beker), de beukenfamilie oftewel de nootvruchtdragende katjesdragers.

Andere geslachten binnen deze familie zijn *Fagus*, *Quercus* en *Castanea*, en de voor de meeste stervelingen onbekende geslachten *Castanopsis*, *Lithocarpus* en *Pasania*. De vruchten van de *Nothofagus* lijken sterk op die van de *Fagus*, vandaar de Nederlandse naam schijnbeuk. *Notho-* betekent in Latijn ook onecht of schijnbaar. Van het geslacht *Nothofagus* is een veertigtal soorten, soorthybriden en vars bekend. *Nothofagus antarctica* komt van nature voor in Patagonië, de punt van Zuid-Amerika. In dit deel van de wereld, Zuid-Chili en Zuidelijk Argentinië, ligt ook het natuurlijke verspreidingsgebied van de bekende slangenden of apenboom: de *Araucaria araucana*.

Kenmerken

De meeste soorten van *Nothofagus* zijn groenblijvende, grote struiken en/of meerstammige bomen in de gematigde streken en (sub)tropische gebieden van het zuidelijk halfmond. Daarvan zijn er slechts zeven soorten bladverliezend. Deze bladverliezende bomen komen voornamelijk voor in Zuid-Amerika. De meeste species van *Nothofagus* zijn dus niet winterhard in ons land en van de winterharde

Nothofagus antarctica

makkers is *Nothofagus antarctica* de meest bekende. Deze species was de eerste van het geslacht *Nothofagus* die omstreeks 1830 in West-Europa werd ingevoerd. De boom is in 1773 al beschreven door de Duitse botanicus Johann Reinhold Forster, die deel uitmaakte van de bemanning van de bekende Engelse ontdekkingsreiziger Captain James Cook. Het duurde dus tot ruim vijftig jaar na de beschrijving van de boom dat er exemplaren in Europa opgekweekt en geplant werden. Het is een bladverliezende, vaak meerstammige boom die in Nederland circa 6 tot 8 meter hoog kan worden. Dit in schrille tegenstelling tot de bomen in het natuurlijke verspreidingsgebied in Chili, waar bomen met een hoogte van meer dan 30 meter voorkomen. De boom heeft een stijl opgaande groeiwijze met een karakteristieke vertakking en een open, transparante ovaalronde kroon. De schors is bruinig, licht gegroefd en van de stam loslatend in omkrullende platen. De takken zijn bedekt met rijen twijgen. De twijgen zijn dicht behaard, olijfgroen van kleur tot bruinig met ronde, witte lenticellen bedekt. De zijtwijgen staan in twee rijen sterk afstaand, waardoor een visgraatachtig beeld ontstaat zoals ook bij iepen het geval is. Op oudere bomen ontstaan op de stammen een soort speldenkussenachtige vergroeiingen waarop heel kleine blaadjes

tot ontwikkeling komen. Een bijzonder fraaie verrijking van de boom. Ik heb trouwens geen idee hoe dit verschijnsel tot stand komt, of het misschien een reactie van de boom is op Geen idee. De knoppen zijn klein, glanzend roodbruin van kleur, rond met drie tot vijf behaarde, iets kleverige schubben. Schijnbeuken zijn eenhuizig, dus zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen aan één boom. De bloemen zijn eenslachtig, en dat houdt in Heel goed! De bloei is gelijk met de bladontwikkeling in april/mei, waarbij de mannelijke bloemen opvallen met de lange meeldraden, alleenstaand of in groepjes van twee of drie en groengeel van kleur zijn. De vrouwelijke bloemen zijn onopvallend en groenig van kleur, staan met z'n drieën bijeen en zijn omgeven door een windsel dat na bevruchting uitgroeit tot een napje. De vrucht van de *Nothofagus* is een nootje. 'Had iedereen kunnen bedenken, toch', en ook heel begrijpelijk als je tot de familie van de nootvruchtachtigen behoort. Meestal zijn het drie nootjes bijeen in het napje met kleppen, net als bij de beuk, maar dan drie en geen vier kleppen, de buitenste twee driehoekig en de middelste afgeplat. De vruchten lijken zoals gezegd sterk op die van de beuk, maar zijn veel meer variabel in uiterlijke verschijning en grootte. Het blad is klein, rond tot eirond van vorm en 1,5 tot 3 cm lang met drie tot vier paar nerven. Het blad heeft een glanzend donkergroene kleur aan de bovenzijde en een lichtere onderzijde, een afgeronde top, een onregelmatig gezaagde bladrand en een scheve bladvoet. Bij het uitlopen van het blad is een zoete, kruidige geur goed waarneembaar. De korte bladsteel is behaard, evenals de nerven waarvan er een aantal niet tot de bladrand doorlopen. De herfstkleur is prachtig goudgeel. De boom is dus winterhard in Nederland, prima als een hoogstam op te kweken, wordt toegepast in particuliere tuinen, kantoortuinen en parken, en is dus ook prima toepasbaar op groene daken. Een bijzondere boom met een bijzonder fraaie verschijning. Voor een uitgebreide beschrijving van het geslacht *Nothofagus* verwijs ik graag naar het blad *Boomzorg*, jaargang 3 nummer 6 van december 2010.

Pyrus salicifolia 'Pendula'

Binnen de systematische indeling van het Regnum vegetabile - het Plantenrijk - behoort het geslacht *Pyrus* tot de Orde van de *Rosales* en daarbinnen tot de familie van de *Rosaceae*; de rozenfamilie. Deze zeer grote familie - met ongeveer 140 geslachten, honderden soorten en

duizenden species (= individuen) - is op basis van de vruchten onderverdeeld in een viertal onderfamilies, te weten: de *Rosoideae*, de *Spiraeoideae*, de *Amygdaloideae* of *Prunoideae* en de *Maloideae*. Tot deze laatste onderfamilie behoort het geslacht *Pyrus*, wat we in de volksmond peren noemen. *Pyrus salicifolia* 'Pendula' behoort tot de groep sierperen. De naam van deze boom is ook eenvoudig te vertalen naar het Nederlands. De soortnaam *salicifolia* betekent wilgbladig en de cultivarnaam 'Pendula' betekent hangend of afhangend. Bij elkaar wordt dat dan de wilgbladige, hangende sierpeer. Eigenlijk kinderlijk eenvoudig, die nomenclatuur van de botanie.

Kenmerken

Pyrus salicifolia komt van nature voor in Zuidoost-Europa, West-Azië en de Kaukasus en is in 1780 geïntroduceerd in West-Europa. De CV 'Pendula' is een uit de soort geselecteerde, meer hangende species die ook veel meer in cultuur en dus op boomkwekerijen te vinden is. Het is een breed groeiende, treurende boom, tot 6 meter hoog en ook wel 6 meter breed, met afhangende takken met dunne, lange twijgen die recht naar beneden groeien. De stamschors is zilvergrijs van kleur, en de twijgen zijn lang zilverwit en bij uitlopen viltig zilvergrijs behaard. Deze beharing verdwijnt tijdens het seizoen; dan worden de twijgen meer groen van kleur. De kortloten eindigen vaak in een doorn waar je je lelijk aan kan bezeren. Het blad is smal ellipsvormig tot lancetvormig, aan de bovenzijde grijs-wit van kleur en later grijsgroen en viltig behaard. De onderzijde van het blad is

Pyrus salicifolia

en blijft grijs-wit en behaard. Het blad is 3 tot 9 cm lang, meestal gaafrandig met soms enkele tanden, en blijft tot laat in de herfst aan de boom. De bloemen zijn crème-wit in tuilen, zes tot acht bijeen, en verschijnen gelijktijdig met het fraaie blad in april/mei. De peervormige vruchten zijn 2 tot 3 cm lang, groen met bruine lenticellen aan een korte dikke steel en niet geschikt voor consumptie. De beste onderstam voor deze sierpeer is *Pyrus communis* 'Kirchensaller' of *Pyrus communis* 'Barlet' en dus niet op een *Crataegus monogyna*. Navraag bij de kweker kan een hoop ellende voorkomen.

Amelanchier lamarckii

Het geslacht *Amelanchier* behoort binnen het Plantenrijk tot dezelfde clubs als de bovenstaande peer, zelfs tot dezelfde onderfamilie. Het geslacht *Amelanchier* kent ongeveer veertien tot twintig soorten en hybriden en ruim veertig CV's en vars, afhankelijk van de indeling die je volgt. De meeste soorten komen van nature voor in Noord-Amerika. De Latijnse naam is afgeleid van de door de lokale bevolking van Zuid-Frankrijk gebezigde plantennaam *Amelanchie*, de soortnaam heeft de plant van Jean-Baptiste de Lamarck (1744-1829), een Franse bioloog en zoöloog die de boom vanuit Amerika meenam naar Frankrijk. De species van *Amelanchier* zijn moeilijk uit elkaar te houden, vandaar dat er tussen taxonomen nogal discussie is over de indeling van soorten, de CV's en vars. De *Amelanchier lamarckii* heeft een vijftal CV's, waarvan 'Ballerina' de meest bekende is. Diezelfde taxonomen debatteren over de vraag tot welke soort deze mooie boom nu dan wel behoort. De *Amelanchier lamarckii* is in ieder geval in ons land geheel ingeburgerd en gedraagt zich als een inheemse soort, maar is dat niet. *Nee, nee, echt niet*, anders krijg ik weer ruzie met de aanhangers van het uitsluitend gebruiken van inheemse gewassen in Nederland en daar heb ik echt geen zin in.

Kenmerken

Amelanchier lamarckii groeit vanuit een struikvorm tot een kleine meerstammige boom van 6 tot 8 meter hoog met een vaasvormige kroon, die op latere leeftijd met vrijwel horizontaal spreidende hoofdtakken met een zeer fijne vertakking uitgroeit. De bast van de stam en de takken is opvallend grijs van kleur. Het blad is breed ovaal, 3 tot 7 cm lang en bij uitlopen mooi bronskleurig en later fraai donkergroen. De herfstverkleuring is bijzonder in gele, oranje en

Amelanchier lamarckii

rode tinten, waarbij het soms lijkt of de boom of struik in brand staat: spectaculair. De bloei is zeer overdadig met witte, opstaande bloemtrossen. De vruchten zijn eerst rood, maar al snel verkleurend naar blauwzwart, zijn zeer sappig en smakelijk en worden dan ook graag gegeten door mens en dier. In de negentiende eeuw werd het krentenboompje veel in de moestuin geplant, echt als vruchtstruik. De vruchten werden gedroogd en als vervangers voor rozijnen (krenten) bij het bakken van brood gebruikt. Ook werd er jam van gemaakt, vandaar de Nederlandse naam krentenboompje. De boom heeft een oppervlakkig en fijn wortelgestel en stelt weinig eisen aan de bodem, liefst wel kalkhoudend en warme voeten. Deze boom is zeer goed windbestendig, dus prima toepasbaar op een dak.

Pinus nigra subsp. *nigra*

Binnen de systematische indeling van het Plantenrijk behoort het geslacht *Pinus* tot de afdeling van de *Gymnospermae* - de naaktzadigen - en daarbinnen tot de Orde van de *Pinales* en vervolgens tot de familie van de *Pinaceae*, de dennenfamilie. Deze familie kent elf geslachten met circa tweehonderd soorten en honderden CV's. De familie is onderverdeeld in een viertal onderfamilies, met daarin de *Pinoideae* met het geslacht *Pinus*. Tot dit geslacht behoort de *Pinus nigra* subsp. *nigra*, in de volksmond de Oostenrijkse of zwarte den. Het belangrijkste botanische verschil bij coniferen/naaldhout en hun verwanten is dat de zaden naakt zijn, en dus

niet omsloten worden door een vruchtbeginsel waarin na succesvolle bevruchting de eicellen zich ontwikkelen tot zaden. Naaldbomen maken kegels, spiraalvormig gerangschikte schubben, die bij uitgroeï perkamentachtig tot sterk houtig worden en in vorm, kleur en grootte per soort sterk verschillen. Er zijn mannelijke kegels, meestal aan het eind van de twijgen, kort levend, met stuifmeelzakjes aan de onderzijde van de schubben en vrouwelijke kegels die bestaan uit dekschubben en zaadschubben met meestal twee gevleugelde zaden op een zaadschub. De vleugels aan de zaden dienen voor de

Pinus nigra subsp. *nigra* op een parkeerdak in Amsterdam

verspreiding van het zaad. Het zaadje is, afhankelijk van het geslacht, al dan niet met de vleugel vergroeid.

Kenmerken

Een bijzondere species in de rij van bomen die toepasbaar zijn op een groen dak, deze zwarte den. De meesten onder u zullen de boom associëren met groot en imposant en dat is ook zo. In zijn natuurlijk verspreidingsgebied in Midden- en Zuidwest-Europa worden deze bomen 20 tot 30 meter hoog, met uitschieters richting 40 meter, en dat zijn wel erg hoge windvangers op een dak op de twaalfde etage. Toch zijn deze bomen vanwege hun verdraagzaamheid voor vormsnoei en het breed spreidende wortelgestel, prima bestand tegen (zee)wind en luchtvervuiling en goed bruikbaar in een daktuin. De boom heeft in zijn jeugdfase een kegelvormige kroon, waarbij de takken op een vrijstaande locatie tot de grond blijven reiken en meerdere generaties naalden de boom mooi gevuld houden. Op later leeftijd wordt de boom schermvormig en verschijnt de schitterende, zwarte, diep gegroefde schors met daarop de geelbruine takken. De naalden staan in bundels van twee in een zakje en zijn redelijk lang, tot circa 14 cm, en stijf met een mooie donkergroene kleur. De kegels zijn afstaand en hangend alleen of in paren, 5 tot 9 cm lang en lichtbruin van kleur. *Pinus nigra subsp. nigra* is een bijzonder fraaie boom die redelijk eenvoudig door snoei in de hand te houden is en daarom ook op kleinere locaties prima toepasbaar.

Taxus baccata

Binnen het Plantenrijk valt het geslacht *Taxus* tot en met de indeling in de Orde van de *Pinales* als bovenstaand beschreven bij de zwarte den. Binnen de genoemde orde zijn meerdere families, en een daarvan is de *Taxaceae*, waartoe ook het overbekende geslacht *Taxus* behoort. Het geslacht *Taxus* kent slechts vier soorten en een soort hybride, *Taxus x media*, een kruising tussen *Taxus baccata* x *Taxus cuspidata*. Maar er zijn veel CV's van *Taxus*, heel veel zelfs, want het is een zeer oude conifeer in cultuur en zeer gewild. Zowel in de particuliere tuin, als in het openbaar groen in parken en op begraafplaatsen. Daarnaast verdraagt deze boom als geen ander snoei en vormknipperij, waarvan de bekende taxushaag de minst spectaculaire vorm is. Doe maar eens een rondje kastelen en landhuizen in Zuidwest-Engeland of in Frans Normandië, dan weet je wat ik bedoel. *Taxus* in metershoge hagen, blokken, berceaux, noem een tuinelement op en het is uit een *Taxus* geknipt. Kijk maar eens naar de kegels in de tuinen van Paleis het Loo: echt schitterend. De Nederlandse naam is venijnboom; dit omdat meerdere onderdelen van de boom, zoals het hout en de naalden, giftig zijn. Het rode vruchtvlees is niet giftig, het smaakt weeïg zoet en er wordt o.a. marmelade van gemaakt. Uit *taxus* worden medicijnen gewonnen, onder andere Taxol tegen bepaalde vormen van kanker. Daarnaast is er het kostbare taxushout dat voor fijn draaiwerk, schaaakstukken, ornamenten en kunst- en gebruiksvoorwerpen gebruikt wordt. Boogschutters hadden een grote

voorkeur voor handbogen uit taxushout vanwege de taatheid en de buigzaamheid van het hout.

Kenmerken

De *Taxus baccata* komt van nature voor in geheel Europa, Noord-Afrika en Klein-Azië, tot in de Kaukasus aan toe. Het is een traag groeiende boom, maar uiteindelijk kan de boom wel 15 tot 20 meter hoog worden. Dan is deze al wel eeuwen oud. In Engeland staan er species van voor onze jaartelling. De kroonvorm is in de jeugdfase eivormig tot en met onregelmatig rond. Oude bomen zijn ongeveer even breed als hoog met een onregelmatige kroon op een korte, bruinrode, afschilferende, diep gegroefde stam die na eeuwen een heel imposante omvang van 8 tot ruim 10 meter kan bereiken. Ook de gesteltakken en de kroontakken zijn fraai bruinrood van kleur en de twijgen zijn groen. *Taxus* is tweehuizig, dat wil zeggen dat er mannelijke en vrouwelijke bomen zijn. De bloemen van beide zijn vrij onopvallend, en aan de vrouwelijke bomen volgen na bestuiving de opvallend rode vlezige vruchtomhulsels die de zaden voor een groot gedeelte omvatten. De naalden van de *Taxus* zijn zeer donkergroen van kleur. De boom vormt een dicht vlezig wortelgestel, is goed bestand tegen wind en, zoals eerder al genoemd, is perfect in de gewenste vorm te snoeien, waardoor een veelvuldige toepassing van de *Taxus* eigenlijk vanzelfsprekend is, ook op daken en tegen gevels.

Betula utilis 'Doorenbos'

Binnen de systematische indeling van het Regnum vegetabile, behoort het geslacht *Betula* tot de Orde van de *Fagales* - de nootvrucht dragende katjesdragers - en daarbinnen tot de familie van de *Betulaceae*, de berkenfamilie. Het andere geslacht binnen deze familie is *Alnus*. Het geslacht *Betula* is zeer soortenrijk en kent ongeveer 150 tot 170 verschillende species verdeeld over zo'n vijftig soorten, ruim veertig ondersoorten, tien tot twaalf natuurlijke hybride-soorten, een aantal cultuurbastaarden en ongeveer vijftig CV's. Berken komen van nature voor over de gehele breedte van de gematigde en zelfs arctische zone van het noordelijk halfrond. Van Japan, via Europa naar Noord-Amerika, overal komen berken voor, zelfs boven de poolcirkel. Het zijn uitsluitend bladverliezende bomen, struiken of dwergvormen met een grote verscheidenheid aan verschijningsvormen, bladvormen en kleuren. De

Taxus baccata

Betula utilis 'Doorenbos'

Nederlandse naam voor de *Betula utilis* is Himalayaberk en de selectie is in 1982 door de dendroloog en berkenspecialist bij uitstek, dr. Piet de Jong, vernoemd naar de voormalige directeur van de Haagse plantsoenendienst, de heer S.G.A. Doorenbos, die de boom selecteerde uit zaden uit Japan.

Kenmerken

Deze zeer opvallende berk komt van nature voor

Cornus mas

in de Himalaya en Kashmir op hoogten variërend tussen 3.300 en 4.300 meter. Een zuivere gebergteboom dus. In dit verspreidingsgebied wordt de boom ca. 20 meter hoog, bij ons in cultuur beduidend lager, tot ca. 15 meter hoog. Van de Himalayaberk zijn zeven CV's en twee vars in cultuur. De Latijnse soortnaam *utilis* betekent bruikbaar, nuttig en slaat op het nuttige gebruik van deze bomen door de mens in de vorm van medicijnen en gebruikshout, de dunne twijgen als

bezem en bindmateriaal en de bastvellen als schrijfpapier. Het is een boom met een regelmatig, brede eironde kroon. De roomwitte, papierdunne bast schilfert in brede stroken af waardoor de fraaie goudbruine bast zichtbaar wordt. De meestal wat korte stam draagt de schuin afstaande gesteltakken die vooral in de winter een schitterend silhouet opleveren. De jonge twijgen zijn behaard en hebben een fraaie roodbruine kleur met veel lenticellen. Het

Bijzondere bomen in twee speciale parken in Tilburg

In onze stad Tilburg zijn bijzondere bomen geplant in twee speciale parken in de binnenstad. Ons ingenieursbureau heeft samen met de ontwerper van de parken onderzocht waaraan de bomen moesten voldoen.

Het Bodehof is een tuinachtig parkje in een stenige omgeving. Een prachtige meerstammige *Sophora japonica* voldoet exact aan de wensen. We noemen hem een wollige boom, die de omgeving verzacht met zijn fijne structuur.

Voor het Frater Romboutshof kwamen we bij de iets grovere natuurlijke vorm van de *Paulownia tomentosa*, met zijn uitbundige violetblauwe bloei. Twee totaal verschillende soorten in twee speciale parken in Tilburg.

Bij Ebben Boomkwekers in Cuijk vonden we deze bijzondere bomen, die bij uitstek geschikt zijn voor de twee plekken.

Wim van de Sande
Dienst Gebiedsontwikkeling
Ingenieursbureau Tilburg

Wim van de Sande

De auteur Jan P. Mauritz is unit manager Bomen en Beplanting bij Cyber bv.

donkergroene blad is ovaal eirond, 5 tot 8 cm lang, en aan de jonge loten wel 10 tot 13 cm lang met tien tot veertien paar nerven en een onregelmatig dubbelgezaagde bladrand. De herfstkleur is goudgeel. De bloeiwijze is uitbundig met tot 10-12 cm lange katjes die verschijnen in april/mei. De boom heeft een oppervlakkig wortelgestel bestaande uit zeer veel fijne wortels en vraagt weinig van de bodem, als deze maar goed los en luchtig is.

Cornus mas

Binnen de systematische indeling van het Regnum vegetabile behoort het geslacht *Cornus* tot de Orde van de *Cornalis* en daarbinnen tot de familie van de *Cornaceae*, de kornoelje-familie. Voor de liefhebbers; andere families binnen de orde zijn o.a. de *Nyssaceae* en de *Alangiaceae*. Het geslacht *Cornus* bezit ongeveer 35 soorten en van een aantal soorten, zoals *alba*, *florida* en *kousa* zijn tientallen CV's bekend. Species van het geslacht *Cornus* komen zowel op het noordelijk als op het zuidelijk halfrond van onze aarde voor en hebben als gemeenschappelijk kenmerk de opvallende bloeiwijze, die in de nazomer gevolgd

wordt door de bijzonder fraaie en decoratieve vruchten. De *Cornus mas* heeft als Nederlandse naam de gele kornoelje.

Kenmerken

De gele kornoelje komt van nature voor in Midden- en Zuid-Europa en in Klein-Azië en is meestal struikvormig of, zoals dat tegenwoordig heet, een meerstammige boom. Je kunt hem ook prima als hoogstam opkweken. Het worden kleine bomen van 5 tot 6 meter hoog met een brede eironde tot uiteindelijk een fraaie ronde kroon die even breed als hoog wordt. Op oudere leeftijd gaat de grijsbruine stamschors in kleine plaatjes afschilferen. De bloeiwijze is vroeg in het voorjaar, februari/maart; dus voordat het blad uitloopt, is de hele boom bedekt met gele, kleine bolronde schermen. Een bijzonder fraai schouwspel, zo'n gele bal zo vroeg in het jaar, prachtig. Vervolgens loopt de boom uit. Het blad is eirond tot ovaal, glanzend groen en 5 tot 8 cm lang. De herfstkleur is geel tot oranje-rood. In de nazomer volgen dan de ovale, glanzend rode steenvruchten. De bessen hangen aan korte stelen en zijn eetbaar, lichtzurig van smaak; er

wordt dan ook jam en andere lekkernijen van gemaakt. De boom is goed windbestendig, vraagt een wat kalkrijke grond en heeft een fijn vertakt wortelgestel dat bij voorkeur niet te diep de ondergrond in wil. *Cornus mas*: een prachtige boom die u op tal van plaatsen zal plezieren.

Zo, dat was het voor nu. De zeven bomen van de poster aan u voorgesteld. Doe er vooral uw voordeel mee. In de bovengenoemde brochure staan nog meer bomen die geschikt zijn voor het inrichten van een groene oase op een gebouw of woonhuis. En er zijn meer bomen toepasbaar op daken, nog veel meer dan in de brochure staan. Het Plantenrijk is omvangrijk; als je een tamelijk uitgebreide sortimentskennis hebt en je boerenverstand gebruikt, dan lukt dat prima. Prima toepasbaar, maar niet in de lijst vermeld, is bijvoorbeeld de sneeuwvlokjesboom, de *Halesia* en de sneeuwvlokjesboom, de *Chionanthus*. Deze twee geslachten worden voorgesteld in het blad *Boomzorg* (jrg. 4 - nr. 1 - 2011) van dezelfde uitgever. Doe er je voordeel mee!

Paulownia tomentosa is een bijzondere park- en pleinboom, die in het voorjaar bloeit op het kale hout met grote trossen violetblauwe bloemen. Deze boom is ook bekend onder de naam keizerinneboom of prinsesseboom.

In China is deze boom al eeuwenlang van praktische en mythologische betekenis. Het is daar traditie dat een *Paulownia* wordt geplant als er een meisjesbaby wordt geboren. Het hout wordt in China en Japan verwerkt tot kunstvoorwerpen, muziekinstrumenten en gebruiksvoorwerpen.

Ebben BV

Postbus 124 | 5430 AC Cuijk
Beerseweg 45 | 5431 LB Cuijk
tel +31 485 31 20 21
fax +31 485 31 38 88
info@ebben.nl

know-how to grow

EBBEN
trees since 1862